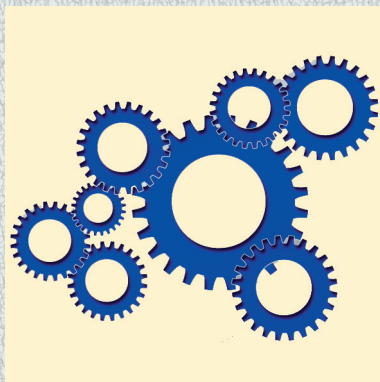

Mindaugas JUREVIČIUS
Artūras KILIKEVIČIUS

GAMYBOS TECHNOLOGIJOS

Metodiniai nurodymai ir
laboratorinių darbų aprašai

VGTV leidykla TECHNKA

VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS

Mindaugas JUREVIČIUS, Artūras KILIKEVIČIUS

GAMYBOS TECHNOLOGIJOS

**Metodiniai nurodymai ir
laboratorinių darbų aprašai**

Mokomoji knyga

VG TU leidykla TECHNICA
Vilnius

UDK 621.7(076.1)
Ju-181

Leidinių rekomendavo
Mechanikos fakulteto studijų komitetas.
Visos iliustracijos publikuojamos gavus
leidyklos „Homo liber“ leidimą

Recenzavo: doc. dr. Gintautas Bureika,
VGTU Geležinkelių transporto katedra
prof. dr. Vytautas Turla,
VGTU Poligrafinių mašinų katedra

VGTU leidyklos TECHNIKA mokomosios
metodinės literatūros knyga (1536-S)

<http://leidykla.vgtu.lt>

ISBN 978-609-457-802-1
eISBN 978-609-457-801-4
doi: 10.3846/1536-S

Ši kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, be leidėjo sutikimo draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose. Dėl leidimo kreiptis el. paštu eleidyba@vgtu.lt

© VGTU leidykla TECHNIKA, 2015

Turinys

ĮVADAS	5
1. RUOŠINIŲ BAZAVIMAS IR TVIRTINIMAS	6
1.1. Technologinės bazės ir jų parinkimas	12
1.2. Pagrindiniai ruošinių bazavimo principai	13
1-asis laboratorinis darbas. Detalių bazavimas apdirbant jas metalo pjovimo staklėmis	21
2-asis laboratorinis darbas. Dalinio pakeičiamumo metodas, taikomas uždaromosios grandies tikslumui pasiekti	27
2. TEKINIMAS	37
2.1. Universaliosios tekinimo staklės	37
2.2. Pagrindiniai universaliųjų tekinimo staklių junginiai	37
2.3. Griebtuvų kumštelių forma ir judesiai	42
2.4. Rekomendacijos apdirbimo režimams parinkti	61
3-iasis laboratorinis darbas. Pjovimo greičio ir pastūmos įtakos paviršiaus šiurkštumui ir matmens tikslumui tekinant tyrimas	78
4-asis laboratorinis darbas. Tekinimo užlaidos kitimo įtakos detalės matmenims ir sistemos SŪID standumo tyrimas	82
5-asis laboratorinis darbas. Sistemos SŪID standumo kitimo per visą pakopos ilgį įtaka veleno išilginės formos tikslumui tekinant	89
6-asis laboratorinis darbas. Detalės mechaninio apdirbimo tekinimo staklėmis pagalbinių laikų chronometražas	93
3. FREZAVIMAS	106
3.1. Frezavimo staklės	106
3.2. Frezavimo būdai	122
3.3. Plokštumų frezavimas	128
3.4. Frezos	130
3.5. Frezų tvirtinimas	140
7-asis laboratorinis darbas. Didžiausių detalių partijos apdirbimo tikslumą užtikrinančio bazavimo varianto frezuojant parinkimas	147
4. GRĘŽIMAS	150
4.1. Gręžimo staklės	150
4.2. Spiraliniai grąžtai	155

8-asis laboratorinis darbas. Tarpašinio atstumo tikslumo tyrimas gręžiant skylės detalėje koordinatiniu metodu pagal žymenis ir pagal konduktorių	164
9-asis laboratorinis darbas. Tarpašinių atstumų tikslumo tyrimas gręžiant skylės detalėje koordinatinėmis gręžimo staklėmis.....	168
5. GAMINIŲ SURINKIMAS	172
5.1. Surinkimo (montavimo) technika	172
10-asis laboratorinis darbas. Junginio surinkimo technologinio proceso ir surinkimo schemos sudarymas.....	186
11-asis laboratorinis darbas. Junginių partijos surinkimo tikslumo priklausomybės nuo junginio ir surinkimo įtaiso konstrukcijos tyrimas.....	189
LITERATŪRA	198

ĮVADAS

Laboratorinių darbų tikslas – įtvirtinti gamybos technologijos kurso teorines žinias, įgyti savarankiško mašinų ir prietaisų projektavimo proceso tyrimo įgūdžių, eksperimentiškai patvirtinti kai kuriuos mokslo mašinų ir prietaisų projektavimo teorinius teiginius.

Laboratoriniai darbai yra būtinas paskaitų kurso medžiagos papildymas, leidžiantis gerai įsisavinti mašinų ir prietaisų projektavimo discipliną.

Siekdamas apčiuopamos laboratorinio darbo naudos, prieš jį atlikdamas, studentas turi greta paskaitų konspektų išanalizuoti su darbu susijusią literatūrą, kuri pateikta šioje knygoje laboratorinių darbų aprašuose.

Prieš atlikdamas kiekvieną laboratorinį darbą, studentas privalo gerai suprasti jo tikslą ir išnagrinėti darbo eigą.

Atlikti laboratorinį darbą leidžiama tik tuomet, kada studentas gerai žino darbo atlikimo tvarką, metodinius nurodymus ir moka elgtis su darbe naudojamais įrenginiais ir matavimo priemonėmis.

Gamybos technologijos metodinė medžiaga ir laboratorinių darbų aprašai skiriami mechanikos inžinerijos studijų programos aplinkos apsaugos ir energijos apskaitos įrenginių, alternatyvios energetikos įrenginių, mašinų projektavimo ir metrologijos, matavimų specializacijos studentams, taip pat gamybos inžinerijos ir valdymo studijų programos pramonės technologijų specializacijos ir Architektūros fakulteto pramonės gaminio dizaino studijų programos studentams.